

EGRELL

Institució per a l'Estudi, Gestió i Recuperació
dels Ecosistemes Lleidatans

www.egrell.org

**“COP 2002”
I CURSA ORNITOLÒGICA
A LA PLANA DE LLEIDA**

7 i 8 juny 2002

I CURSA ORNITOLÒGICA A LA PLANA de DE LLEIDA

Ja que amb aquesta activitat EGRELL (Institució per a l'Estudi, Gestió i Recuperació dels Ecosistemes Lleidatans), pretèn implicar-hi no només a experts, sino també a principiants i aficionats en general en el món dels ocells..., si vosaltres no sou uns ornitòlgs veterans, potser us preguntareu: Però..., que és aixó d'una "cursa ornitològica"?

Les curses ornitològiques ténen molta tradició als països anglosaxons, als USA, i també a d'altres països desenvolupats, on l'afecció a observar ocells està molt estessa i es tracta gairebé d'un fenòmen social. Aquest tipus de curses són una competició en la qual el guanyador no és qui còrre més, sino qui identifica (visual o auditivament) més espècies d'ocells.

Hi ha diverses normatives que defineixen diferents categories i tipus de curses, però generalment es competeix en grups, amb unes regles concretes que determinen quines espècies es poden comptabilitzar o no, durant un temps determinat i en una zona concreta, petita o gran, prèviament establerta. Quan aquestes curses són llargues i es fan al llarg de 24 hores seguides, aleshores s'anomenen ja "maratons ornitològiques".

La 1a Cursa Ornitològica al Pla (COP'02).

EGRELL, en motiu de la celebració del Dia Mundial del Medi Ambient, el passat dimecres 5 de juny, va convocar i organitzar la que seria la primera Cursa Ornitològica a la Plana de Lleida, com a forma de celebració participativa i lúdica d'aquest dia tan assenyalat.

A la convocatòria es definia l'àrea a prospectar, el "Pla de Lleida", com la totalitat de les comarques del Segrià, les Garrigues, el Pla d'Urgell, l'Urgell, la Noguera i la Segarra. La competició es faria entre grups de 2-5 persones, que haurien d'anar sempre juntes, i no podrien rebre "ajudes" externes. El punt d'inici i l'itinerari a seguir era lliure, però la cursa s'acabaria a Bellvís (Pla d'Urgell), al "Corral del Valls". L'horari, de les 20:00 del dia 7 de juny a les 20:00 del dia 8, és a dir, 24 hores d'observació, i per tant, es tractava d'una autèntica maratò ornitològica.

Si bé les dates no eren les ideals per observar el màxim nombre d'ocells a la Plana, ja que eren massa tardanes per detectar espècies migrants primaverals, es van escollir aquestes per ser les més pròximes al Dia Mundial del Medi Ambient, i per ser dies de plena nidificació, i per tant, la majoria de dades obtingudes es podrien assimilar a espècies reproductores.

Respecte la 1a COP'02, començarem dient que es va registrar una alta participació, tan en quantitat (uns 30 ornitòlegs, en 9 grups) com en qualitat dels inscrits. Hi participaven alguns dels millors ornitòlegs del país, i pràcticament tota la crem dels ornitòlegs lleidatans. Alguns d'aquests ornitòlegs ténen el "rècord" estatal d'ocells observats en diferents tipus de maratons.

Malgrat que els dies programats per fer la cursa finalment no van resultar ser idonis per l'observació d'ocells, ja que va fer més aviat mal temps, amb pluja intermitent i amb estones de molta fresca, especialment per la nit, els resultats van ser prou bons, ja que en total, el conjunt de grups van observar 141 espècies diferents d'ocells (!).

Aquest és un nombre molt important doncs es pot considerar que pràcticament la totalitat de les espècies observades són nidificants a la Plana de Lleida, com a mínim 132 d'aquestes, donada que la cursa es va fer en plena època de cria. A més, aquesta és una dada especialment rellevant si considerem que a Catalunya hi ha poc més de 220 espècies d'ocells reproductores habituals, i per tant, a la Plana de Lleida, sense tenir ni ambients marins ni d'alta muntanya, i amb una extensió de boscos i d'aigüamolls relativament reduïda, hi trobem més del 60% de les espècies d'ocells que crien regularment a tot Catalunya.

Finalment, anem a la classificació: el guanyador de la COP'02 va ser el grup "Ponentins", amb un total de 125 espècies (!). Serà difícil millorar aquesta marca en properes edicions. Amb tot, no ho van tenir fàcil, ja que la competició va estar realment molt disputada. Van rebre com a trofeu un vídeo filmat per EGRELL, que inclou la primera filmació feta a Catalunya de la espectacular parada nupcial del sisó o "grèbol" (*Tetrax tetrax*), i dos exemplars del llibre "Catàleg dels ocells dels Països Catalans (Catalunya, País Valencià, Illes Balears, Catalunya Nord)" de Jordi Clavell, recentment publicat per la editorial Lynx. La classificació general és:

CLASSIFICACIÓ FINAL "1er COP'02"

1er grup: "PONENTINS". Format per Gerard Bota i Steve West: 125 espècies (!!!!).

2on grup: "FALCÓ MIL·LENARI". Format per Jaume Bonfil i Toni Nievas: 114 espècies.

3er grup: "TRAMUNTANA". Format per Deli Saavedra, Aleix Comes, Elena Reixacs, JC Gimisó i Ponç Feliu: 111 espècies. Premi Especial: pel fet de ser el grup que venia de més lluny, se'ls va obsequiar amb el mateix vídeo entregat a l'equip guanyador.

Hi va haver altres grups participants que, malgrat no poder-hi dedicar tantes hores, i per tant sense fer una autèntica maratón, van aconseguir uns resultats també molt meritoris, essent aquests:

"Los Mozarricos": 95 espècies.

"Els Blauets": 78 espècies.

"Cardats però Contents": 74 espècies.

"Les Desconegudes": 52 espècies.

"Pla d'Urgell Power": 45 espècies.

"José Luis Rodrigues i el Puma": 18 espècies. Premi Especial de Consolació.

De fet, i deixant de banda un cert caràcter competitiu que qualsevol tipus de cursa implica, el més important d'aquestes activitats és passar-s'ho bé entre tots (els noms d'alguns grups ja indiquen que la jornada, malgrat ser competitiva, no deixava de ser lúdica), desenvolupant una activitat a la natura sense generar impactes ambientals. A més, les dades que generen tota una munió d'ornitòlegs observant ocells intensament per una àrea determinada durant un període concret de temps, es poden utilitzar per difondre un missatge conservacionista a tota la societat, divulgant la extraordinària riquesa natural que hi ha al costat mateix de casa seva, de la que els ocells només en són una petita mostra, i que tot aquest autèntic patrimoni natural cal conservar-lo per a les properes generacions i evitar que un progrés mal entès l'acabi fent desaparèixer.

Així, de la mateixa forma que tots acceptem com a societat que no podem malmetre unes runes importants que expliquen el nostre passat històric, i si cal s'ha de desviar una carretera per conservar-les, determinats projectes que amenacen la conservació del nostre Patrimoni Natural, tan important com l'Històric o el Cultural, s'haurien de corregir per tal de fer compatible el progrés amb la conservació.

La cursa va acabar al restaurant el Corral del Valls de Bellvís, puntualment a les 20:00 del dia 8, tal i com marcaven les bases. Un cop reunits allí tots els grups, el Jurat va examinar els resultats de cada grup i es va confeccionar la classificació final. L'acte va concloure amb un sopar tots plegats, on es van fer públics els resultats, es va fer entrega dels premis, i es van projectar diapositives de viatges ornitològics. Els autèntics guanyadors però, que van ser tots els participants, ja estaven premiats: van dedicar tot un dia sense al seu hobby preferit, l'observació dels ocells.

Texte i Fotografies:
Francesc Moncasí

Aquí tenim una petita mostra dels ocells comuns més observats durant la marató ornitològica:

Al mussol comú o “xut” (*Athene noctua*), tot i ser un rapinyaire nocturn, és habitual observar-lo en ple dia, especialment durant l'època de cria, quan té més feina per alimentar als pollets.

El teixidor, també conegut per “mixonet de la sabateta” o “sabateret” (*Remiz pendulinus*), a la fotografia construint el seu característic niu, una altra de les espècies detectades.

L'ànec coll-verd (*Anas platyrhynchos*), actualment en expansió, el podem trobar a qualsevol bassa o tram de riu tranquil i amb vegetació als marges.

A l'aligot o "àguila perdiguera" (*Buteo buteo*), el veiem habitualment en un posader fix, sovint un pal de telèfons o, com en aquest cas, un tub aspersor de reg.

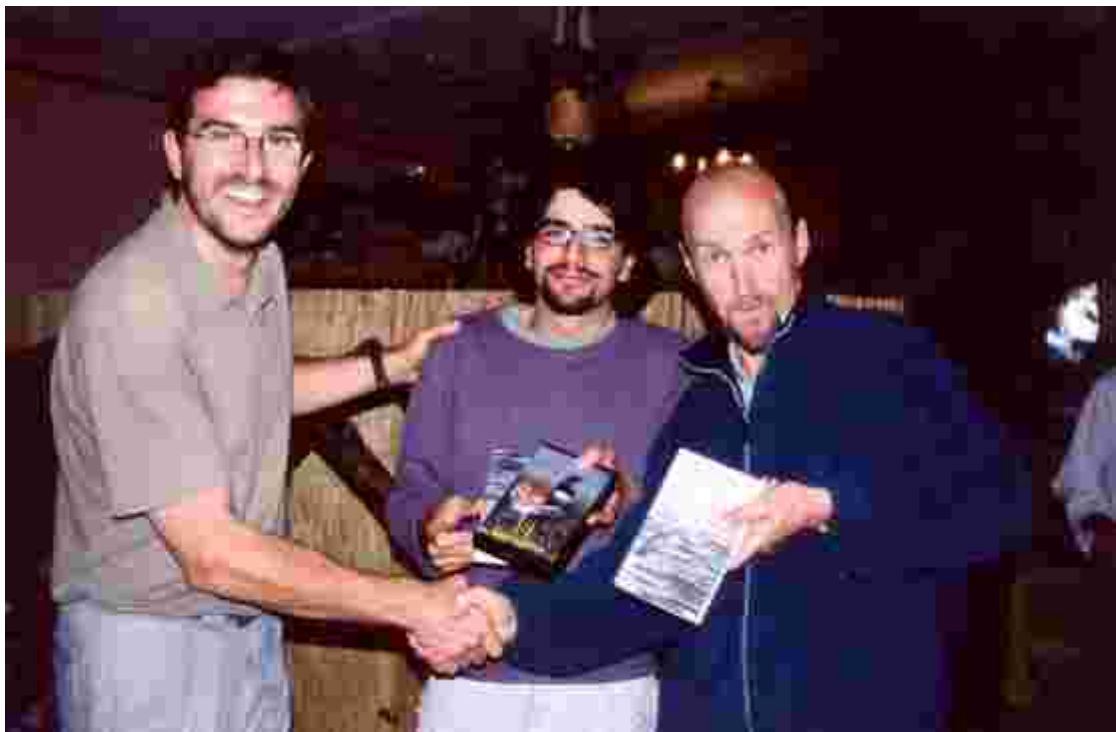
La tòrtora turca (*Streptopelia decaocto*), actualment tan freqüent als jardins dels nostres pobles, va ser una de les espècies més observades per tots els grups.

El multicolor abellerol (*Merops apiaster*), també anomenat “canadenc” o “bellerol”, alegra el nostre cel amb les seves cabrioles aèries, tot caçant insectes grossos.

La Timoneda d'Alfés ha estat una de les àrees més visitades, ja que és l'únic lloc de Catalunya on trobem a l'alosa becuda o de Dupond (*Chersophilus duponti*).

Moment de l'entrega per part d'EGRELL, entitat organitzadora del COP'02, dels premis al primer grup classificat, "Ponentins", que van guanyar amb 125 espècies d'ocells identificades.

Fotografia de grup de part dels ornitòlegs participants, un cop finalitzada la maratò ornitològica, al Corral del Valls de Bellvís. Va ser tot un èxit de participació.

